

Meidän koulu

Kronikka Oulun musiikkioppikoulun
ja Madetojan musiikkilukion vaiheista
1968 - 2001

Kirjoittanut FT Turo Manninen

(kronikka on alkuperäisasussaan julkaistu kevään 2001 vuosikertomuksessa
ja tarkistettu nyt esilläolevaan muotoon syksyllä 2002)

Kirjoitukseni ei ole historia eikä historiikki, koska en siinä pohdi sen enempää tapahtumien syitä kuin seurauksiakaan; tapahtumat ovat liian lähellä, jotta voisin kirjoittaa niistä asioita eritellen. Luonnehdin kirjoitustani kronikaksi ja itseäni kronikoitsijaksi. (Kronikka on historian aikajärjestyksessä etenevä kertova ja kuvaileva esitys.) Kronikan kirjoittaminen katsottiin tarpeelliseksi nyt, kun vanha polvi on väistymässä ja nuoret ja keski-ikäiset siirtymässä vastuun kantajiksi. Toisin sanoen ja Herodotos Halikarnassolaista rohkeasti mukaillen, tämä kronikka on kirjoitettu, ”jotteivät ihmisten toimet aikojen kuluessa hälvenisi, eivätkä ne suuret ja ihmeelliset teot”, joita Madetojan musiikkilukion oppilaat ja opettajat ”ovat suorittaneet, jäisi maineettomiksi”. Kronikan lähteinä ovat olleet koulun vuosikertomukset, Markku Jounelan leikekirjat sekä Leena Pääkkösen ansiokas pro gradu –työ ”Oululaiset musiikkiluokat suomalaisen musiikinopetuksen kehityksessä”. Kronikan liitteenä olevan luettelon koulun opettajista laati filosofian kandidaatti Marjut Lankinen.

SUOMEN ENSIMMÄINEN MUSIIKKIOPPIKOULU

Oulun kulttuurielämässä tapahtui 1960-luvulla monenlaisia muutoksia. Edellisen vuosikymmenen lopussa perustettu yliopisto toi mukanaan uusia ihmisiä, jotka alkoivat ravistella kaupunkilaisten luutuneita asenteita. Koululaisia taas villitsi angloamerikkalainen nuorisokulttuuri tavalla, joka herätti vanhemmissa paheksuntaa. Levysoittoa kaikui Elvis Presleyn ja Beatlesien musiikki, ja maakunnan tanssipajoilla aloitti voittokulkunsa Urpo Kaikkosen ja Juhani Sippolan Express-yhtye.

1960-luvun puolivälissä Oulussa toimi kansakoulun lisäksi joukko yksityistä oppikouluja ja valtion lyseoita. Yksityisiä oppikouluja perustivat kannatusyhdistykset, ja toimiluvat niille myönsi valtioneuvosto. Koulujen kustannuksista vastasivat valtio ja oppilaiden vanhemmat. Vuosikymmenen loppupuolella opettajien tunteita kuohuttivat peruskoulua koskevat suunnitelmat: kansakoulunopettajien mieleistä peruskoulu lisäisi nuorten välistä tasa-arvoa, kun taas monet oppikoulunopettajat peläsivät, että uudistus laskisi opetuksen tasoa. Peruskoulua odoteltaessa joukko oululaisia pohti, tarvitsisiko kaupunki musiikkiluokat ja musiikkioppikoulun. Pohtijoiden tavoitteena oli kehittää nuorten musiikin harrastusta ja kohottaa heidät iskelmien, rockin ja muun kevyen musiikin parista klassisen musiikin rauhoittavaan maailmaan.

Ajatus musiikinopetuksen tehostamisesta saatiin Ouluun Etelä-Suomesta. Vuonna 1961 alkoi Helsingissä musiikkiluokkakokeilu, jonka esikuvat olivat peräisin Unkarista ja Ruotsista. Helsingin esimerkkiä seurasivat nopeasti Lahti, Espoo ja Jyväskylä. Oululaiset lähtivät mukaan maaliskuussa 1967. He perustivat tuolloin musiikkiluokkatoimikunnan, johon kuuluivat kansakouluntarkastaja Osmo Viikari, kansakoulunopettajat Sointu Annala ja Onni Tolonen sekä musiikinopettajat Anna-Liisa Antila-Kaljunen ja Atte Miettinen. Toimikunta laati keväällä 1967 musiikkiluokille opetus suunnitelman, jonka kaupungin koululautakunta hyväksyi. Musiikkiluokille pyrki kesällä 1967 toistasataa lasta, joista puolet valittiin musiikkitehtien perusteella opetukseen. Toiminta alkoi Teuvo

Pakkalan ja Nuottasaaren kouluissa seuraavana syksynä. Musiikkiluokkien oppilaille oli viikossa neljä pakollista musiikkituntia sekä vapaaehtoinen kerhotunti.

Oululaiset suunnittelivat, että musiikkiluokkalaiset jatkaisivat myöhemmin musiikkioppikoulussa. Tilanteeseen oli tartuttava heti, jotta peruskoulua koskevat suunnitelmat eivät pääsisi hanketta kaatamaan. Tammikuun 15. päivänä 1968 joukko oululaisia musiikinystäviä perusti kaupunginvaltuuston istuntosalissa musiikkioppikoulun kannatusyhdistyksen ja anoi valtioneuvostolta koululle perustamislupaa. Oulussa suhtauduttiin hankkeeseen ylipäättään innostuneesti: muun muassa kaupunginhallitus, koulusuunnittelutoimikunta ja ammatinvalinnan piiritoimisto kannattivat sitä. Oulussa rahoitus ja tilat järjestyivät, mutta Helsingissä hanke joutui vaikeuksiin. Elokuussa 1967 valtioneuvosto ilmoitti hylänneensä oululaisten anomuksen, koska asiaa ei ollut riittävästi valmisteltu. Kielteiseen päätökseen vaikutti ilmeisesti se, että silloinen opetusministeri Reino Oittinen ei vielä tiennyt, mitä erityiskouluille tehtäisiin peruskouluun siirryttäessä.

Heti kielteisen päätöksen jälkeen oululaiset uudistivat anomuksensa ja saivat sitä tukemaan maaherra Niilo Ryhdän, Pohjois-Pohjanmaan maakuntaliiton sekä joukon Oulun läänin kuntia. Erityisen painavan lausunnon koulun puolesta antoi akateemikko Joonas Kokkonen. Sitä paitsi asia selitettiin uudelleen myös poliitikoille. Toiminta tuottikin tällä kertaa tuloksia, ja toukokuussa 1968 valtioneuvosto myönsi Suomen ensimmäiselle musiikkioppikoululle perustamisluvan.

KIERTOLAISENA OULUN KAUPUNGISSA

Oulun musiikkioppikoulun toiminta alkoi 1.9. 1968 Heinätorin kansakoulussa. Ensimmäisenä rehtorina toimi maisteri Aili Viljanen. Heinätorin rakennuksessa työskenteli tuolloin myös Oulun kokeiluparuskoulu. Tilanahtaudesta tuli ongelma, ja kannatusyhdistys alkoikin 1970-luvun alussa hankkia koululle omaa taloa. Kaupunki antoi Karjasillan kirkon vierestä tontin, ja arkkitehti Antti Rissanen teki piirustukset, joiden mukaan rakennukseen tulisivat koululuokkien lisäksi konserttisali, kielistudio ja musiikin erityistilat. Kun kaupunki oli kuitenkin tuolloin jo sitoutunut laajaan koulujen rakentamis- ja korjausohjelmaan ja kun opetusministeriöltäkään ei herunut valtionapua, talohankkeesta luovuttiin sillä kertaa.

Aili Viljanen jätti rehtorin tehtävät kesällä 1970 suoritettuaan sitä ennen merkittävän työn musiikkipainotteisen lukusuunnitelman laatijana ja toiminnan alkuunpanijana. Viljasen jälkeen rehtoriksi tuli maisteri Matti Panula-Ontto. Musiikkioppikoulun oppilasmäärä kasvoi vuosittain useilla kymmenillä, ja viimeistään kesällä 1971 havaittiin, ettei koulu enää mahtuisi Heinätorin rakennukseen. Syyslukukauden alussa 1971 koulu muuttikin joen pohjoispuolelle Hintan kansakouluun, missä se sai käyttöönsä yhden varsinaisen luokkahuoneen, yhden erikoisluokan sekä pari soppea, jotka eivät täyttäneet luokkahuoneelle asetettuja vaatimuksia. Musiikkioppikoulu työskenteli Hintassa iltavuorossa maaliskuuhun 1973, jolloin se pääsi muuttamaan omaan rakennukseensa Välivainiolle. Uudessa koulutalossa oli kuusi tavallista luokkahuonetta, musiikkiluokka, liikuntasali ja keittiö. Tilaa ei vielääkään ollut riittävästi, mutta tärkeintä oli, että väsyttävästi iltavuorosta oli päästy eroon. Uudisrakennus kalustettiin ajanmukaisesti, ja aikaisemmin hankitut opetusvälineet episkooppi, diaprojektori, sprii- ja lämpökopiokoneet, pianot sekä stereolevysoittimet sijoitettiin omille paikoilleen.

1970-luvun alussa musiikkioppikoulu oli jatkuvissa taloudellisissa vaikeuksissa. Valtionavut jäivät jälkeen kustannuskehityksestä, ja rakennuslainten korot ja kuolelutukset tuottivat ongelmia. Yksityisoppikoulut peittivät osan menoistaan lukukausimaksuilla; Oulun musiikkioppikoulun perimä lukukausimaksu oli 1970-luvun alussa 150 markkaa. Joinakin kuukausina taloudellinen tilanne oli niin kireä, että koulun kannatusyhdistyksen piti ottaa lyhytaikaista pankkilainaa, jotta opettajien palkat saatiin maksetuiksi.

Vuoden 1972 aikana alkoivat Oulun peruskoulua koskevat suunnitelmat hahmottua, ja tuolloin erityisiä ongelmia aiheutti musiikkioppikoulu. Kaupungin suunnittelijat kaavailivat, että jonkin

yläasteen yhteyteen perustettaisiin kaksiluokkasarjainen musiikkilinja. Musiikkioppikoulun johtokunta puolestaan ehdotti, että kaupunkiin perustettaisiin musiikkiyläaste, joka toimisi samassa rakennuksessa musiikkilukion kanssa. Tilanne oli sekava, ja sitä puitiin koulun historiassa ainutlaatuisella tavalla eduskunnassa saakka.. Sosiaalidemokraattien mielestä peruskoulusta piti tehdä yhtenäinen, eikä korvaavia yksityiskouluja saanut suosia. Maaliskuussa 1972 joukko pohjoissuomalaisia kansanedustajia teki Oulun musiikkioppikoulusta eduskuntakyselyn, johon vastasi kiistanalaisilla kannanotoillaan huomiota herättänyt nuori sosiaalidemokraattinen opetusministerin Ulf Sundqvist. Opetusministerin kanta oli yksiselitteinen: koulujärjestelmästä poikkeava erillinen musiikkikoulu ei ollut ”paikallisesti eikä valtakunnallisesti tarkoituksenmukainen”.

Oululaisia Sundqvistin vastaus närkästytti, ja monet olivat sitä mieltä, että Sundqvist oli väärässä. Keskustelun aikana eräs kaupungin kouluviranomainen sanoi, ettei musiikkioppikoulun tarpeellisuudesta ollut riittävää näyttöä. Byrokraatin kaipaamaa näyttöä saatiin nopeasti. Maaliskuussa 1973 musiikin lehtori Markku Jounelan johtama koulun kuoro voitti Helsingissä järjestetyn lapsikuorojen kilpailun, ja kun Turussa seuraavana keväänä järjestettiin pohjoismainen lapsikuorokilpailu, koulun kuoro voitti myös sen.

Elokuussa 1974 kaikki Oulun oppikoulut siirtyivät varoineen ja velkoineen kaupungin omistukseen ja muuttuivat peruskoulun yläasteiksi ja lukioiksi. Tuolloin musiikkioppikoulun keskikoululuokista tehtiin peruskoulun musiikkiluokkia ja lukioluokista erillinen Madetojan lukio. Pian sen jälkeen kaupungin koulusuunnitelmaan merkittiin, että yläasteen musiikkiluokat sijoitettaisiin Myllytullin kouluun, ja Madetojan lukio yhdistettäisiin musiikkilinjana lyseon lukioon.

Madetojan lukiota uhkasi siis lakkauttaminen. Kriittisessä tilanteessa kouluaan nousivat yhteisvoimin puolustamaan Markku Jounela ja oppilaat. Lokakuussa 1975 Jounelan johtama koulun kuoro voitti BBC:n järjestämän kilpailun. Tämä kansainvälisesti erittäin merkittävä voitto vaikutti osaltaan siihen, että kaupungin kouluviranomaiset tarkistivat kantojaan ja päättivät säilyttää Madetojan lukion itsenäisenä yksikkönä. Elokuussa 1976 musiikkiyläaste ja Madetojan lukio siirtyivät koulurakennuksestaan Välvainiolta joen eteläpuolelle Pohjankartanon monitoimitaloon. Muuttoon päättyivät vaellusvuodet. Pohjankartanossa toimivat tuolloin muun muassa konservatorio ja kaupunginorkesteri, joten musiikkiyläasteen ja lukion tulevaisuus näytti syksyllä 1976 lupaavalta

KOLMANNEN KERROKSEN KOULU

Madetojan lukio sai Pohjankartanon kolmannesta kerroksesta käyttönsä neljä luokkahuonetta. Musiikkitunnit pidettiin työväenopiston luentosalissa. Suuressa monitoimitalossa eri yksikköjen välille syntyi aluksi kitkaa; lukion opettajista saattoi välistä tuntua siltä, että he olivat rakennuksessa ikään kuin alivuokralaisina. Nopeasti kitka kuitenkin väheni, ja jo vuonna 1979 rehtori Panula-Ontto saattoi todeta vuosikertomuksessa, että yhteistyö yläasteen kanssa oli ”saumatonta”, vaikka opetus- ja hallintotilojen sijainti olikin ”jossain määrin hajanainen”.

Musiikkilukioita askarrutti alusta asti reaalikoe. Käytäntö oli sellainen, että musiikkilukioiden oppilailla oli reaalikokeessa vain yksi musiikkitiedon kysymys, joka oli vaihtoehtoisena jokerina historian ryhmässä. Tammikuussa 1980 musiikkilukioiden rehtorit ehdottivat ylioppilastutkintolautakunnalle, että reaalikokeeseen sijoitettaisiin tehtäväryhmä, jossa olisi sekä musiikinteorian että musiikkitiedon kysymyksiä. Ylioppilastutkintolautakunta vastasi rehtoreille, että uuden ryhmän liittäminen reaalikokeeseen vaatisi asetuksen muutoksen, mihin lautakunnan valtuudet eivät tietenkään riittäneet. Reaalikokeen muuttamisesta tuli ääsiyskysymys: 1980- ja 1990-luvulla musiikkilukiot ehdottivat säännöllisin väliajoin opetusministeriölle musiikkikysymysten lisäämistä. Ministeriön viitseliäisyys ei ole kuitenkaan toistaiseksi riittänyt ratkaisun tekemiseen.

Kesällä 1980 Matti Panula-Ontto siirtyi rehtoriksi Vaasaan, ja koululautakunta määräsi hänen tilalleen vararehtoriksi maisteri Iris Vuotilan. Tämä luonnehti Panula-Onton työtä kevään 1981 vuosikertomuksessa: ”Hänen kautensa aikana on koulussamme vallinnut harvinaisen kodikas ja

ystävällinen henki. Oppilaat ovat tottuneet kääntymään rehtorin puoleen kaikissa asioissa. Koulun lukusuunnitelma on hänen kehittämiensä. Musiikkitoiminnan hyväksi hän teki paljon työtä järjestäen kuoron matkoja ja hoitaen koulun osaksi tulleiden vastavierailujen järjestelyt.”

Englannin lehtori Iiris Vuotila toimi vt. rehtorina lukuvuoden 1980—1981, mutta ei halunnut jatkaa pitemmälle. Keväällä 1981 koululautakunta valitsi rehtoriksi Oulun lyseon lukion matematiikan vanhemman lehtorin Hanna Yli-Luukon. Samoihin aikoihin valtioneuvosto muutti koulun Madetojan musiikkilukioksi, jonka ”tarkoituksena on antaa oppilaille valtion lukion oppimäärää vastaava tieto- ja taitomäärä, kuitenkin niin, että musiikilla on lukusuunnitelmassa keskeinen sija”. Valtioneuvoston päätös oli tärkeä: se vakiinnutti lopullisesti koulun toiminnan ja antoi mahdollisuudet omaperäiseen suunnitteluun.

Perinteisesti Suomen kouluissa noudatettiin lukujärjestystä, joka toistui samanlaisena viikosta toiseen. Tilanne muuttui radikaalisti, kun lukiot syyslukukauden 1982 alussa siirtyivät kurssimuotoiseen järjestelmään. Siinä lukukausi jaettiin kuuteen kuuden viikon mittaiseen jaksoon. Yhden jakson aikana oppilas suoritti eri aineissa neljä tai viisi kurssia. Reaaliaineiden opettajien mielestä kyseessä oli ”vuosisadan uudistus”. Hanna Yli-Luukko kehotti kuitenkin keväällä 1983 maltillisuuteen, koska ”uutuudenviehätys ehkä hurmaa opettajia joissakin tapauksissa”. Ylipäättään Hanna Yli-Luukko piti uudistuksesta saatuja kokemuksia ”melko myönteisinä”. Hän kuitenkin toivoi, ettei kurssimuotoisuus toisi ”mukanaan oppilaille arvosanojen kalastelumentaliteettia”. Muutamassa vuodessa kurssimuotoisuuteen totuttiin ja se havaittiin hyväksi järjestelmäksi.

Vuonna 1985 tuli voimaan uusi lukiolaki, joka sääti että lukion tuli kasvattaa oppilaansa tasapainoisiksi, hyväkuntoisiksi ja vastuuntuntoisiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi. Tätä sanajonoa lukiessaan kronikoitsija tunsu lievästi ärtyvänsä: minne lainsäätäjät unohti luutuneiden systemien kriitikot tai ne hiljaiset, rohkeat ja luovat oman tiensä kulkijat, joille kilpailuhenkinen suomalaisen lukio ei antanut riittävästi tilaa.

Madetojan musiikkilukiosta kasvoi 1980-luvulla kolmiluokkasjärjainen koulu. Vuodesta 1985 lähtien koulun kehittämistä vastasi johtokunta, jossa oli viisi valtuuston valitsemaa jäsentä, yksi opettajien edustaja, yksi muun henkilökunnan edustaja sekä kaksi oppilasjäsentä. Oulussa johtokunnat havaittiin tarpeellisiksi, mutta vuoden 1993 alussa ne siitä huolimatta säästösyistä lakkautettiin ja niiden tehtävät siirrettiin koululautakunnalle, opettajille ja rehtoreille.

Suomi ajautui 1992 vaikeaan taloudelliseen lamaan, joka vaikutti Madetojan musiikkilukionkin toimintaan: opettajat joutuivat pakkolomille, ja kurssien määrää karsittiin tuntuvasti. Opetusryhmät kasvoivat niin, että kolmellekymmenelle kahdelle oppilaalle tarkoitettuihin luokahuoneisiin sullottiin yli neljäkymmentäkin oppilasta, ja vain vaivoin, vatsaansa sisään vetäen opettajakin mahtui mukaan. Kaikkia opettajia lama ei kuitenkaan nujertanut. Yhtenä osoituksena siitä oli, että lehtorit Marja-Leena Oikarinen, Päivi Päivike ja Arja Rajala aloittivat 1992 ”suullisen opetustaidon ja oppimisstrategioiden opettamisen kokeilun”, joka johti siihen, että koulu ensimmäisten joukossa otti käyttöön vieraiden kielten suulliset ylioppilaskokeet.

1990-luvun alussa peruskouluun ja kurssimuotoiseen lukioon siirtymisen kokeneet vanhan polven opettajat heräsivät huomaamaan, että edessä oli jälleen suuri muutos. Vuonna 1994 lukiot saivat kouluviranomaisilta kehotuksen siirtyä uuteen tuntijakoon, opetussuunnitelmaan ja luokattomuuteen. Samassa yhteydessä musiikkilukiolle annettiin oikeus korottaa musiikin tuntimäärää. Oulun lukiot siirtyivät luokattomaan järjestelmään syksyllä 1994. Muutoksen yhtenä tavoitteena oli lisätä oppilaiden valinnanmahdollisuuksia. Uudistus muutti luokanvalvojan ryhmänohjaajaksi ja luokan opetusryhmäksi. Sekavan alkuvaiheen jälkeen uudistus löysi uomansa ja käytännöt vakiintuivat. Samalla ylioppilaskoe muuttui niin, että oppilaat saivat suorittaa sen hajautetusti kolmena peräkkäisenä tutkintokertana. Opettajien työmäärää luokaton lukio ja uusi ylioppilaskoe lisäsivät huomattavasti. Korvausta kasvaneesta työmäärästään opettajat eivät saaneet.

Juuri kun Oulun lukiot olivat sopeutuneet edellisiin muutoksiin, esiin nousi uusi uhka. Kaupungin talous oli 1990-luvun loppupuolella kehittynyt suotuisasti, mutta siitä huolimatta kouluviranomaiset

ehdottivat, että säästöjen lisäämiseksi Pohjankartanon monitoimitaloon perustettaisiin kouluja yhdistämällä suurlukio. Ehdotuksen takia Madetojan musiikkilukio joutui vaaravyöhykkeeseen. Viranomaisten laskelmat pystyttiin kuitenkin osoittamaan virheellisiksi, ja yhdistämishankkeesta luovuttiin.

KOULUN HENKILÖKUNTA

Musiikkioppikoulussa ja musiikkilukiassa 1970—2001 työskennelleet opettajat on merkitty vuoden 2001 vuosikertomuksen liitteeseen; tekstissään kronikoitsija voi mainita vain osan heistä. Kronikoitsijalla ei ole edellytyksiä ryhtyä arvioimaan kollegojensa työskentelyä. Sen hän kuitenkin toteaa, että Madetojan musiikkilukiolla oli ammattitaitoinen opettajakunta, joka selviytyi satunnaisista kriiseistään hyvin. Ylipäätään opettajat olivat kouluunsa tyytyväisiä eivätkä sisään päästyään sieltä lähteneet. Seuraavissa kappaleissa kronikoitsija käyttää kaikista työtovereistaan selvyiden vuoksi muodollisesta virka-asemasta riippumatta titteliä lehtori.

Vuonna 1981 musiikkilukion rehtoriksi valittu Hanna Yli-Luukko rakasti yli kaiken matematiikkaa. Lehtori Oili Kurttila on luonnehtinut sattuvasti Hannan työtä: ”Rehtori Yli-Luukon tiukka ja määrätietoinen mutta samalla myös humaani johtamistapa on myönteisellä tavalla kasvattanut oppilaitaamme käyttämään tervettä järkeä ja toimimaan vastuuntuntoisesti. Rehtorin periaate on aina ollut, että ketään ei saa julkisesti nolata, mutta asiat täytyy selvittää. Rehtorin kanslia onkin näinä vuosina ollut paikka, jonne oppilas tai opettaja on voinut mennä pelkäämättä ja tietäen, että rehtorilla on halua ja aikaa kuunnella.” Hanna Yli-Luukko jäi eläkkeelle keväällä 2001, minkä jälkeen rehtorina jatkoi filosofian maisteri Eero Kettunen.

Biologian lehtori Elsi Ryhänen suoritti musiikkioppikoulussa ja musiikkilukiassa 1968—2000 mittavan elämäntyön. Hän oli taitava ja ahkera opettaja, joka sai oppilaiden lisäksi kiitosta myös ylioppilastutkintolautakunnalta. Musiikkioppikoulussa aloittaneeseen vanhaan kaartiin kuului myös lehtori Liisa Sularanta, joka opetti rauhallisesti ja selkeästi matematiikkaa vuosina 1968—1996. Välitunneilla Liisa osallistui nasevilla repliikeillään opettajainhuoneen pyöreänpöydän keskusteluun.

Vuonna 1970 Helsingistä Ouluun muuttivat lehtorit Marjatta ja Markku ”Muru” Jounela, jotka sen jälkeen kolmen vuosikymmenen ajan huolehtivat koulun musiikinopetuksesta. Lehtori Oili Kurttila puolestaan ihastui 1970-luvun alussa musiikkioppikoululaisiin niin syvästi, etteivät hänelle enää kelvanneet tarjolla olleet pääkaupunkiseudun työpaikat vaan hän kulki joka viikko junalla Helsingin ja Oulun väliä vain saadakseen opettaa muusikoille äidinkieltä. Vuonna 1972 musiikkioppikoulun liikunnan lehtorina aloitti Lauri Larivaara. Hän perehdytti pojat palloilun, telinevoimistelun ja yleisurheilun saloihin, kunnes joutui 1995 jäämään sairauden tähden varhaiseläkkeelle.

Lehtori Riitta Quercini opetti tasapuolisesti ja taitavasti musiikkilukiolaisille saksaa vuodesta 1977 lähtien. Fysiikan ja matematiikan lehtorina työskenteli 1977—1991 Paavo Järvelä. Paavon tunneilla käsiteltiin jännittäviä asioita. Kerrankin kronikoitsija höristi korviaan, kun kuuli että Paavo oli oppilaiden kanssa pohtinut, voiko aika kulkea taaksepäin. Vuonna 1978 opettajakuntaan liittyi kuvataiteen lehtori Leena Järvenpää, joka opetuksessaan aina korosti taiteen modernismin merkitystä. Samana vuonna Leenan kanssa kouluun tuli kaikkien rakastama ranskan ja englannin lehtori Marja-Leena Koukkari, jonka elämä päättyi traagisesti 1997. Ikimuistoisia olivat tyttökuoron ulkomaanmatkat, joilla Marja-Leena toimi tulkkina.

Kronikoitsija itse tuli Kuusiluodon lukiosta Madetojaan 1981 ja alkoi opettaa perinteisin keinoin historiaa; kronikoitsijan aisaparina toimi useiden vuosien ajan lehtori Juha Oikarainen. Kronikoitsija jäi eläkkeelle vuonna 2001, ja hänen työtään historian opettajana jatkoi Kajaanista tullut lehtori Pekka Talvinen. Vuonna 1981 koulun musiikinteorian lehtoriksi valittiin Urpo ”Unski” Kaikkonen. Hän kehitti aineeseensa porrastuksen, jossa päällekkäisyydet konservatorion kanssa vältettiin siten, että kukin oppilas aloitti teorian opiskelun omalta lähtötasoltaan. Tyttöjen liikunnan lehtorina aloitti 1981

Anita Tomperi. Hänen ansiosta madetojalaiset oppivat tanssimaan sujuvasti polkkaa, jenkkaa, poloneesia ja masurkkaa sekä muita sivistyneitä tansseja.

Vuonna 1983 musiikkilukion venäjän ja sittemmin myös äidinkielen lehtoriksi tuli Marja Kynkäänniemi, jonka yhtenä tehtävänä oli taistella venäjän kielen ja rikkaan venäläisen kulttuurin puolesta väärää ennakkoluuloja vastaan. Elokuussa 1985 otti kahden pitkä kielen, englannin ja ruotsin opettajan raskaan taakan harteilleen lehtori Päivi Päivike. 1990-luvun lopussa Päivi pakeni Madetojan hälinää pariksi vuodeksi Dallasiin. Samana vuonna Päivin kanssa Madetojaan tuli matematiikan ja fysiikan lehtori Irma Parkkila, ja pian sen jälkeen kronikoitsija havaitsi fysiikan ryhmien huolestuttavasti kasvavan. Syksyllä 1987 koulun uskonnon lehtoriksi siirtyi Heinolasta Juhani ”Juice” Räisänen ja toi mukanaan virsilaulun ja latinan. Samana vuonna ”Juicen” kanssa Madetojaan saapui Toppilan lukiosta ruotsin lehtori Arja Rajala, joka alkoi uudessa koulussaan tarmokkaasti edistää ruotsin kielen asiaa. Vuonna 1989 kouluun toi uusia tuulia englannin lehtori Marja-Leena ”Malla” Oikarinen; hän oli Kiimingissä harjaantunut suggestopediaan. Marja-Leena jäi eläkkeelle syksyllä 2002. Matematiikkaa ja kemiaa alkoi 1990 koulussa opettaa lehtori Asta Nokkoudenmäki-Huhta, joka vuodesta 1996 lähtien hoiti ansiokkaasti myös apulaisrehtorin vaativaa tehtävää. Koulun kolmanneksi musiikin lehtoriksi siirtyi syksyllä 1993 melkein suoraan Oulun kaupunginorkesterin kapellimestarin korokkeelta Rauno Rännäli. Syksystä 1997 lähtien poikia innosti urheilemaan Iisalmesta Madetojaan tullut liikunnan lehtori Seppo Lintulahti.

1990-luvun lopussa joukko nuoria naisia suoritti Madetojassa läpimurron. Luutuneet liitokset natisivat, kun vuosina 1997—2002 opettajakuntaan liittyivät ranskan ja englannin lehtori Tuija Anttila, italian lehtori Marja Haastola, matematiikan lehtori Anne Kuopusjärvi, ranskan ja englannin lehtori Liisa Liikkala, opinto-ohjaaja ja psykologian lehtori Tuula Mäkinen, atk-lehtori Sari Merihaara, tyttöjen liikunnan lehtorit Kaija Piirainen ja Minna Pessala, historian ja italian lehtori Anne Siikaluoma-Tervonen, tyttöjen liikunnan lehtori Sanna Tuovinen, biologian lehtori Anne Väre ja musiikin lehtori Anne Ålander, jotka nopeasti sulautuivat Madetojan iloisten rouvien ja neitien joukkoon. Elokuussa 2000 naisten vanavedessä koulun musiikin lehtoriksi tuli suoraan klassisen musiikin radiokanavalta kuoromies Kari Kaarna. Pienryhmäopettajista mainittakoon vuodesta 1980 Madetojassa toiminut kitaransoiton lehtori Juha Mäkelä, joka opetustyönsä ohella taikoi rahaa koulun projekteihin.

Avuliaina vahtimestareina työskentelivät Heino Kouva ja Seppo Penttilä. Kanslisteina ja koulusihteereinä toimivat kärsivällisesti Asta Hannus, Maarit Hyvönen, Riitta Pekkala, Riitta Orti-Berg sekä Eeva Loukkola. Kanslian toimintaa kuvatkoon seuraava Eevasta ja Hannasta kertova vuoropuhelu, jonka Leevi julkaisi joulun alla 1988: ”Mistä tiedät, että Eeva on paikalla? – Iloinen nauru kuuluu suihkulähteelle saakka. Mistä tiedät, että Hanna ja Eeva ovat molemmat paikalla? – Räjähävä nauru kuuluu Madetojan salille asti.”

MUSIIKKIA ENNEN KAIKKEA

Oulun musiikkioppikoulun ja Madetojan musiikkilukion tehtävänä oli kasvattaa oppilaista musiikin harrastajia, antaa heille vankka musiikin yleissivistys sekä tukea niitä oppilaita, jotka tavoittelivat ammattia musiikin alalta. Opetuksen suunnittelun aloittivat rehtori Auli Viljanen ja musiikin lehtori Vesa Pentti. Suunnittelua jatkoivat Marjatta ja Markku Jounela.

Musiikkioppikoulussa oli kaikille yhteisiä musiikkitunteja neljä tai viisi, minkä lisäksi oli joukko valinnaisia kerho- ja kuorotunteja. Madetojan musiikkilukiossa pakollisia musiikkitiedon kursseja oli viisi ja teorian kursseja kuusi. Virkistäviä keitaita koulutyön harmaassa arjessa olivat Markku Jounelan yhteiset laulutunnit, jotka ”terapeuttisista” syistä sijoitettiin keskelle päivää.

Vielä 1970-luvulla klassisen konserttimusiikin suosijat pitivät jazzia, rockia ja iskelmiä alempiarvoisena musiikkina. Viimeistään 1970-luvun lopussa asenteet muuttuivat: tuolloin alettiin antaa kaikkien kukkien kukkia ja tunnustettiin musiikin lajit tasa-arvoisiksi. Muutos havaittiin myös

Madetojan musiikkilukiossa. Oppilaiden joukossa alkoi olla yhä enemmän rokkareita ja jazzin soittajia. Madetoja-rock sekä rockin ja akustisen musiikin maratonit vakiinnuttivat asemansa, ja ainakin kronikoitsijasta tuntui upealta, kun koulussa toimi 1990-luvulla Big Band, jota ohjasivat läänintaiteilija Olli Tuomainen ja kapellimestari Kari Veisterä.

1980-luvun alusta lähtien koulu sai kohtuullisesti rahaa pienryhmäopetukseen, jonka varsin ansiokkaasti organisoi Marjatta Jounela. Ohjaajina toimivat oman koulun ja konservatorion opettajat. Opetusta annettiin muun muassa kansanmusiikissa, yksinlaulussa sekä pianon-, viulun-, kitaran- ja rumpujensoitossa. Opetustuokiot pidettiin välttämättömyyden pakosta muiden oppituntien aikana, ja melkein loputon oli se piano-, kitara- rumpu- ja yksinlaulutunneille vaeltavien oppilaiden virta, johon muiden aineiden opettajat saivat vuosien mittaan tottua.

Oulun musiikkioppikoulun ja Madetojan musiikkilukion lippulaivoja olivat Markku Jounelan johtamat kuorot. Menestyksiä tuli heti alussa, kuten edellä kerrottiin. Merkittävin oli Oulun musiikkioppikoulun kuoron 1975 savuttama voitto BBC:n ”Let the Peoples Sing” –kilpailun koulukuorojen sarjan. Kunniakirjan mukaan ”The British Broadcasting Corporation in collaboration with the European Broadcasting Union wish to place on record appreciation of the services rendered to choral music by the Oulun musiikkioppikoulun kuoro, Conductor Markku Jounela, winner of the class trophy donated by Norsk Rikskringkasting”.

1970-luvun loppupuolelta lähtien mainetta niitti tyttökuoro, joka vieraili festivaaleilla eri puolilla maailmaa: 1977 oopperajuhlilla Savonlinnassa, 1977 Ruotsissa, 1978 ja 1980 Saksassa, 1986 Skotlannissa, 1986, 1982 ja 1998 Ranskassa, 1988 ja 1996 Englannissa, 1984 Unkarissa, 1990 Turkissa, 1994 Tanskassa sekä 2000 Etelä-Koreassa. Matkat olivat menestyksiä, eikä kronikoitsijan tarvinne niiden kasvattavaa merkitystä erikseen korostaa. Tyttökuoron lisäksi hyviin suorituksiin ylsi sekakuoro. Hienoja olivat itsenäisyyspäivän juhlat Madetojan salissa, missä kuoro yhdessä kaupunginorkesterin kanssa esitti Sibeliuksen Finlandian. Juhlava hetki koettiin myös Lahden musiikkilukiopäivillä 1999, kun musiikkilukioiden yhdistynyt kuoro esitti Mozartin Requiemin.

Oulun musiikkilukio näkyi ja kuului kaupungilla. Monet yritykset ja yhdistykset tilasivat koulun oppilaita esiintymään tilaisuuksiinsa. Vuotuisissa julkisissa konserteissa koulun kuorot, orkesteri ja kamarimusiikkiryhmät esiintyivät paikoissa, joiden pelkkä luettelo on kappale oululaista musiikinhistoriaa: Ynnin nyttemmin purettu urheiluhalli, kauppaoppilaitoksen vanha Madetoja-sali, musiikkikeskuksen uusi Madetojan sali ja Tulindbergin sali, Pohjankartanon sali, kaupungintalon juhlasali sekä kaupungin kirkot.

Koulun kuoron tunnetuin levy oli Finngospel Oy:n vuonna 1978 julkaisema ”Heinillä härkien kaukalon”, joka 2000-luvun alussa edelleen soi kotien levysoittimissa. Joulukuussa 1991 markkinoille tuli tyttökuoron levy ”Agnus Dei”; siinä oli musiikkia Bachista ja Pergolesista Bengt Johanssoniin ja Carl Bertil Agnestigiin. Kirkkomusiikkilehden kriitikko kirjoitti levystä, että Madetojan ”ihmelukion” ”ihmekuoro” tarjosi uudella levyllään ”kuorolaulun ystäville juhlahetken”. Tyttökuoron nimikkosäveltäjä oli Markku Jounelan opiskelutoveri Pekka Kostainen, jonka useita sävellyksiä kuoro sai vuosien mittaan laulaa kantaesityksinä.

Koulun entisistä oppilaita ovat musiikin, tanssin ja teatterin ammattilaisina hyviin suorituksiin yltäneet muun muassa Petri Antikainen, Helena Juntunen, Jarmo Ojala, Johanna Pakonen, Erkki Palola, Katariina ja Maarit Rajamäki, Mika Rännäli, Airi Tokola, Riikka Väyrynen, Raisa Punkki ja Merja Larivaara. Huippumuusikot olivat Oulun konservatorion kasvatteja, joille lukio tarjosi mahdollisuuden suorittaa musiikkipainotteisessa ympäristössä ylioppilastutkinto. On syytä korostaa, että ilman konservatorion kanssa tehtävää yhteistyötä Madetojan musiikkilukion opetus olisi paljon nykyistä suppeampaa.

Musiikkilukioiden perinteisiin kuuluivat joka toinen vuosi pidettävät yhteiset musiikkipäivät. Madetojan musiikkilukio organisoi huhtikuussa 1997 järjestyksessä neljännen päivän, joiden aikana klassinen ja kansanmusiikki, jazz sekä rock soivat viidenkymmenen tunnin ajan. Vuosikertomukseen

laatimassaan katsauksessa oppilaat totesivat, että ”jokainen sai olla mukana päivien toteuttamisessa, ja musiikin esittämisen ja kuuntelemisen riemu yhdisti kaikkia”.

Pimeisiin joulukuun aamuihin toi vuosien mittaan valoa ja lämpöä Lucia-kulkue, jonka harjoittivat ja ohjasivat Arja Rajala ja Marjatta Jounela. Perinteisen ”Sankta Lucian” lisäksi kulkue lauloi ruotsalaisia joululauluja. Koululla vietettyinä ”taiteiden öinä” oppilaat esittivät musiikkia ja näytelmiä. Musiikkikasvatusta olivat myös koulun yhteiset retket lukiopäiville ja muihinkin kulttuuritapahtumiin. Huhtikuussa 1996 opettajat ja opiskelijat matkustivat busseilla Helsinkiin kansallisoopperaan, missä näkivät Mozartin Don Giovannin. Keväällä 2000 Helsingin-matka uusittiin junalla ja osallistuttiin valtakunnalliseen koulunuorison tapahtumaan. Helsingin-matkojen aikana opettajat ja oppilaat majailivat Tuusulan seurakuntaopistolla ja tutustuivat Tuusulan rantatien kulttuurinähtävyyksiin. Kuoro lauloi Sibeliuksen haudalla ryhdikkäästi Finlandian, mutta ainakin kronikoitsijan mielestä parasta oli, kun satunnainen joukko opettajia ja oppilaita viritti Aleksis Kiven kuolinmökin portailla Laulun oravasta.

Musiikkilukion ehdoton ikoni oli Leevi Madetoja; läpi 1990-luvun osuuspankin nurkalla kaikui penkinpainaajaisten aikaan madetojalaisten laulu, joka oli hauska mutta kronikoitsijan mielestä myös lievästi omakehuinen: ”Madetojan lukio on paras lukio! Madetojan lukio on paras lukio! Madetojan lukio on paras lukio, eikä muut sille mitään voi! Leevi, Leevi hallelujaa! Leevi, Leevi hallelujaa! Leevi Leevi hallelujaa, eikä muut sille mitään voi!” (Lyseolaisten huutokuoro keksi madetojalaisille nasevan vastauksen: ”Leevi kävi lyseota! Leevi kävi lyseota!”) Musiikkilukion ja Leevi Madetojan siteet vahvistuivat joulukuussa 1994, kun Madetojan sukuseura lahjoitti koululle nimikkosäveltäjän muotokuvan. Myöhemmin sukuseura piti vuosikokouksiaan Pohjankartanon tiloissa.

Suomen liittyttyä 1995 Euroopan unioniin yhteydet muihin maihin lisääntyivät. Madetojan musiikkilukio aloitti liittymisvuonna projektin ”Eurooppalaisen musiikkikulttuurin kansalliset piirteet”. Tavoitteena oli kirjallisen materiaalin työstäminen, musiikin esittäminen ja tietoverkkojen käyttäminen. Rahaa projektiin saatiin Euroopan unionin kulttuuriohjelmilta sekä Oulun kaupungilta ja opetushallitukselta.

Projektin toteuttaminen alkoi, kun ruotsalaisia, englantilaisia ja venäläisiä vieraita osallistui huhtikuussa 1997 madetojalaisten järjestämille valtakunnallisille musiikkilukiopäiville. Pian sen jälkeen ruotsin ja venäjän opiskelijoita matkusti Tukholmaan ja Pietariin. Elokuussa 1997 madetojalaiset vieraaksi tuli joukko opettajia ja opiskelijoita Brightonista Englannista. Vierailun aikana madetojalaiset esittelivät englantilaisille Suomen luontoa, historiaa ja musiikkikulttuuria. Projektin ohjaajan Marja-Leena Oikarisen mukaan vieraat olivat yllättyneitä ”maamme korkeasta elintasosta ja ennen kaikkea musiikin tasokkaasta opetuksesta ja osaamisesta”.

Joulukuussa 1997 kolmekymmentä madetojalaista opiskelijaa ja kolme opettajaa matkusti vastavierailulle Brightonin. Matkaa varten opiskelijat olivat harjoitelleet monia esityksiä, jotka saivat hyvän vastaanoton. Runsaasti vaivannäköä vaatineen projektin loppuöinä opiskelijat tekivät lehden ja videon sekä laativat englantilais-suomalaisen musiikkisanaston.

Madetojan musiikkilukion Venäjän yhteyksiä hoiti Marja Kynkäänniemi. Pietarissa lukiolla oli kaksi yhteistyökumppania: Musiikkioppilaitos Sankt Peterburg ja Koulu numero 208. Tammikuussa 1998 lukio sai vieraakseen ryhmän Musiikkioppilaitoksen lapsia opettajineen; vieraat pitivät Oulussa korkeatasoisen konsertin. Toukokuussa samana vuonna madetojalaiset tekivät vastavierailun Pietariin, missä osallistuivat Suomea ja suomalaisuutta esittelevään poikkitaiteelliseen projektiin. Brightonin yhteyksien osoittauduttua liian kalliiksi kansainvälisen toiminnan painopistealueeksi valittiin Venäjä, jonka korkeasta kulttuurista ja musiikinopetuksesta madetojalaisilla oli paljon opittavaa.

Madetojan musiikkilukiossa oli jatkuvasti monenlaisia kevyen musiikin yhtyeitä. Viihdelaulukvartetti HART ilahdutti oululaisia 1980-luvun lopussa, minkä jälkeen se esiintyi MTV:n sarjaohjelmassa. Myös tanssiorkesteri Kesäyö ja taitavasti Piazzollan tangoja esittävä Chaos Quintet saivat tunnustusta. Vuotuisissa Rotuaarin kilpailuissa koulun tiernapoikajoukkue hankki useita ensimmäisiä palkintoja. Toukokuussa 1992 parinkymmenen oppilaan ryhmä esitti rock-musikaalin

Floppi, jonka kirjoittivat ja ohjasivat oppilaat Jeata Juustinen ja Jaana Soronen. Vuonna 1996 koulun liikunnanopettajana tuolloin toiminut Jeata dramatisoi ja ohjasi OZ-musikaalin, jonka tekemiseen osallistui viitisenkymmentä oppilasta. Kalevan mukaan esitys sisälsi ”kirkkaita ideoita”.

Lukuvuonna 1999—2000 koulussa toteutettiin laaja ”Tulindbergin aikaan Oulussa” -niminen kulttuurihanke, johon osallistui noin kuusikymmentä oppilasta. Hanke oli osa opetushallituksen ja Oulun kaupungin yhteistä ”Koulu ja kulttuuri” -projektia. Lukuvuoden aikana asiantuntijat pitivät koulussa esitelmiä Oulun 1700-luvun lopun historiasta, ja joulun alla tuomiokirkossa järjestettiin ”vanhan ajan joulukirkko”, jonka toimitti rovasti Juhani Räisänen.

Tulindberg-projektiin ilmoittautuneet oppilaat jakaantuivat musiikki-, draama-, tanssi- ja lavastusryhmiksi. Musiikin harjoittamisesta vastasivat oman koulun opettajat, ja draama- ja tanssiryhmää ohjasi Katja Kivistö teatterikorkeakoulun täydennyskoulutuskeskuksesta. Projektin pääorganisoijana oli Anne Siikaluoma-Tervonen. Keväällä 2000 musiikinäytelmä ”Tulindbergin aikaan Oulussa” oli valmis. Näytelmä kertoi siitä, miten italialainen tutkimusmatkailija Giuseppe Acerbi vieraili 1799 Oulussa ja tapasi siellä Suomen ensimmäisen taidesäveltäjän Erik Tulindbergin. Esitykset onnistuivat hyvin, ja niitä kävi seuraamassa runsaasti oppilaita monista Oulun kouluista. Toukokuussa madetojalaiset esittivät musiikinäytelmänsä valtakunnallisessa nuorisotapahtumassa Helsingissä ja saivat alan ammattilaisilta Mari Vainiolta ja Janina Roiskolta erittäin myönteiset lausunnot. Oulun Historiaseura puolestaan antoi Katja Kivistölle ja Anne Siikaluoma-Tervoselle näytelmästä kunniakirjat.

Esityserinnettä jatkettiin keväällä 2001 Michael Enden tekstiin perustuvalla musikaalilla ”Momo ja aikavarkaat”, jossa Momo-niminen tyttö aloittaa taistelun aikavarkaita vastaan ja saa apua elämänantaja Sekundius Minitius Horalta ja hänen kilpikonnaltaan. Esityksen ohjasivat opettajat Katja Kivistö ja Anne Ålander, ja musiikin ja äänimaailman sävelsivät, sanoittivat ja sovittivat oppilaat. Kalevan kriitikolle musikaalista jäi päällimmäiseksi ”tunne vilpittömästä rakkaudesta ja ankarasta työstä, jota projekti on onnistuakseen vaatinut”. Vuonna 2002 oppilaat kirjoittivat ja sävelsivät musikaalin Mad about Oulu, jonka ohjasivat lehtorit Johanna Kempainen ja Anne Ålander. Arvostelijat kiittivät hyvin toteutettua musikaalia, ja se keräsi paljon katsojia.

Oulun musiikkioppikoulun toimintaa tuki Äitikerho, ja musiikkiluokkien ja lukion apuna oli Oulun Koulumusiikin tuki ry. Yhdistykset hankkivat keräyksillä ja musiikkitilaisuuksilla varoja, joita ne jakovati stipendeinä oppilaille ja matka-avustuksina kuoroille. Kaiken kaikkiaan Äitikerho ja Oulun koulumusiikin tuki tekivät työtä, jotka ilman peruskoulun musiikkiluokkien ja Madetojan musiikkilukion toiminta olisi ollut paljon puutteellisempaa.

MEIDÄN KOULUN OPPILAAT

Oulun musiikkioppikoulun oppilaat valittiin musiikkitesteillä ja Madetojan musiikkilukion opiskelijat järjestelmällä, jossa koulumenestys ja musiikkisuoritukset pisteytettiin. Leena Pääkkönen kirjoittaa aikaisempiin tutkimuksiin vedoten pro gradu -työssään, että ”musiikkiluokalle valikoitujen oppilaiden koulumenestys, musikaalisuus ja vanhempien sosiaalinen asema olivat tilastollisesti erittäin paljon parempia” kuin tavallisten koulujen oppilaiden.

Koulun oppilasmäärä kasvoi vuosina 1968—2000 noin 30:stä 340:een. Oppilaista 40 prosenttia tuli Oulun peruskoulun musiikkiluokilta. Ala-asteen musiikkiluokkia oli Teuvo Pakkalan, Tuiran, Myllyojan ja Herukan kouluissa sekä yläasteen luokkia Pohjankartanossa ja Rajakylässä. Vuosituhannen vaihteessa yläasteen musiikkiluokkia ohjasivat Pohjankartanossa musiikin lehtorit Leena Pääkkönen ja Maarit Tohmola sekä Rajakylässä musiikinopettaja Ilkka Eskelinen. Joka syksy Madetojan musiikkilukio sai musiikkiluokilta joukon hyvin koulutettuja ahkeria oppilaita.

Muilta paikkakunnilta tulleiden määrä lisääntyi vähitellen, ja 1980-luvulla heitä oli jo kolmasosa kaikista oppilaista. Musikaalisia nuoria tuli kouluun eri puolilta maata: Enontekiöltä, Espoosta,

Ivalosta, Lapualta, Rovaniemeltä, Iisalmesta, Tornioista, Kuusamosta, Raahesta ja kaikista Oulun naapurikunnista. Muualta tulleet rikastuttivat koulun elämää, ja heidän sopeutumisensa uuteen toveripiiriin kävi yleensä mutkattomasti. Sen pienen pyynnön muualta tulleet kuitenkin esittivät, ettei heitä kutsuttaisi vieraspaikkakuntalaisiksi vaan ulkokuntalaisiksi. Rehtori Yli-Luukko suostui kernaasti pyyntöön. Rehtori Panula-Ontto kirjoitti useita kertoja 1970-luvulla siitä, miten Madetojan lukiossa vallitsi ”tiivis yhteishenki”; koulu oli hänestä kuin ”perhepiiri”. Oppilasmäärä kolminkertaistui Hanna Yli-Luukon rehtorikaudella, mutta siitä huolimatta tiivis perhepiirin tunnelma säilyi. Tärkein yhteishengen luoja oli musiikki.

1970-luvun alussa Suomen koulussa aloittivat eduskunnan säätämää lakia noudattaen kouluneuvostot. Konservatiivit pelkäsivät ensin, että kouluneuvostot aiheuttaisivat kaaoksen, mutta ajan kuluessa he huomasivat pelkonsa turhaksi. Oulun musiikkioppikoulun ensimmäiset kouluneuvostovaalit pidettiin helmikuussa 1973. Neuvosto laati järjestyssäännöt, piti yhteyksiä ulkokuntalaisten koteihin, järjesti retki- ja liikuntapäiviä sekä huolehti muistakin käytännön toimista. Panula-Ontto arvioi ensimmäisen vuoden kokemusten jälkeen, että kouluneuvosto oli lisännyt ”koulun ja kotien keskinäistä yhteistyötä ja ymmärtämystä”, vaikka sitäkään ”ei käynyt kieltäminen”, että ne olivat samalla ”hidastaneet ja monimutkaistaneet asioiden käsittelyä”.

Vuonna 1981 Panula-Ontto oli jo valmis myöntämään, että Madetojan lukion kaltaisessa pienessä yksikössä ”kouluneuvosto oli osoittautunut tehokkaaksi ja toimivaksi”. Yleisesti ottaen kouluneuvostot havaittiin kuitenkin tarpeettomiksi ja ne lakkautettiin 1980-luvun puolivälissä. Sen jälkeen kouluneuvostot korvattiin oppilaskunnilla, joilla oli luokkien edustajien muodostama hallitus ja yleisillä vaaleilla valittu puheenjohtaja. Vuosina 1985--1993 musiikkilukion oppilaskunnan puheenjohtajina toimivat Kirsi Kukka, Marjo Huttu, Riikka Seppänen, Johanna Nousiainen, Juho Lipponen, Tapio Lappalainen, Hanna Jussila ja Kasper Putkonen. Vuoden 1993 vaaleissa aisapari Katri Pajala ja Unna Toropainen käytti liberaalia iskulausetta ”också på svenska” ja tuli valituksi. Katrin ja Unnan jälkeen puheenjohtajana oli Maria-Elena Olkkonen. Vuodesta 1995 lähtien puheenjohtajan tehtäviä hoitivat taas kaksikot Johanna Hiitola ja Emma Luostarinen, Pietu Halonen ja Tommi Nurminen, Ulla Korhonen ja Kalle Kaukola, Hanna-Maija Saarinen ja Tiina Stjerna, Päivi Jokinen ja Karim Mokaddem sekä Anne Koskela ja Saila Kaukola.

Muusikoilta riitti aikaa myös muihin harrastuksiin. Musiikkioppikoulun ensimmäinen kerho oli biologian lehtorin Elsi Ryhäsen ohjaama Piusku. Kerho piti mikroskooppi-iltoja, rakensi linnunpönttöjä sekä teki marja- ja sieniretkiä lähiympäristöön. Suosittuja olivat myös kielikerhot. Parin vuoden ajan 1980-luvun puolivälissä koulussa toimi myös yhteiskunnallinen kerho. Se vieraili muun muassa lääninhallituksessa, Kalevan toimituksessa ja kaupungintalolla sekä kutsui vieraikseen joukon oululaisia kansanedustajia. 1980-luvun lopussa koululla oli oma sukututkimuskerho, josta moni oppilas sai itselleen pitkäaikaisen harrastuksen. Kerhoa ohjasi koulun oppilas Markku Kuorilehto. Oppilaiden hengellisistä valmiuksista taas kertoo se, että vuonna 1992 koulun joukkue pääsi valtakunnallisessa ”Suomenkielinen Raamattu 350-vuotta” -kilpailussa semifinaaliin. Huomion arvoista myös oli, että vaikka Madetojan musiikkilukio oli tyttövaltainen koulu, noin puolet sen oppilaista opiskeli pitkää matematiikkaa, ja vuosittain useita oppilaita valittiin osallistumaan Nokian, Oulun kaupungin ja yliopiston yhteiseen koulutusprojektiin.

Erityisen hyvin menestyivät liikunnan lehtoreiden Anita Tomperin ja Lauri Larivaaran sekä matematiikan lehtorin Ari Huovisen ohjaamat palloilusjoukkueet: lukuvuonna 1990—1991 lukiolla oli joukkueet kaikissa Oulun koulujen palloilusarjoissa, minkä lisäksi tytöt pelasivat Oulun mestareina valtakunnallisessa lentopalloosarjassa. Syksyllä 1993 poikien jalkapallojoukkue voitti Kastellin lukion ja pääsi loppuotteluun. (Kastellin lukion rehtori totesi tappiota selitellen ottelun jälkeen, ettei heidän joukkueessaan pelannut ”yhtään urlulaista”.) Loppuottelun madetojalaiset hävisivät, mutta voittivat kuitenkin hopeaa. Koulussa, jossa pojat olivat pienenä vähemmistönä, toinenkin sija maistui makealta.

Joulun alla 1982 ilmestyi oppilaiden ensimmäinen Leevi, jonka olivat toimittaneet Pekka Hiltunen, Pia Kaitasuo, Anna Kähkönen ja Aki Rovasalo; myöhemmin Annasta, Piasta ja Pekasta tuli journalisteja ja Akista psykiatri. Toimittajat olivat keksimästään lehden nimestä syystä ylpeitä. Ensimmäisessä Leevissä oli muun muassa rehtorin haastattelu, Leevi Madetojan esittely ja Elina

Laitisen viisas kirjoitus ”Kuka vastaa, kun sodissa kuolee ihmisiä?” Annan, Akin, Pian ja Pekan toimittajakvartetti julkaisi viisi Leeviä, minkä jälkeen vastuu siirtyi nuoremmille.

Seuraavien viidentoista vuoden aika Leevi ilmestyi keskimäärin kaksi kertaa vuodessa. Sisältö oli hauska ja värikäs: lehdessä oli haastattelujen, kaskujen ja mielipidekirjoitusten lisäksi juorupalsta, joka kiinnosti kaikkia. Myös kriittisiä kirjoituksia julkaistiin. Esimerkiksi seuraavaa Katri Holman tekstiä lukiessaan kronikoitsija tunsi piston sydämessään: ”Onko muita oppilaitoksia, jotka ajattavat koululaisen tällaiseen painekattilaan niin kuin lukio? Opettajat täällä purkavat paatoksella päivä toisensa perään vuosia opiskelemiaan aineita. Puhe on useimmilla kehittynyt niin sujuvaksi, että osa siitä menee aivan luonnollisesti ohi korvien.” Myös nimimerkin ”Ei kukaan?” kirjoitus osui kronikoitsijan mielestä naulan kantaan. Nimimerkki kertoi, miten hän ensimmäisenä koulupäivänä sai kuulla, ”millaisia meidän oppilaiden pitäisi olla. Kuulemma meidän tulisi olla ulospäin suuntautuneita ja reippaita. Olin hämmästynyt. Miksi meidän kaikkien pitäisi olla sellaisia? Kuvitellaan tilanne, että vaikkapa joku minunlaiseni tulee muutaman vuoden kuluttua ensimmäistä kertaa kouluun. Mikäpä tekisi olon kotoisemmaksi kuin se, että kerrottaisiin, että kaikilla on oikeus olla oma itsensä.”

2000-luvun alussa Madetojan musiikkilukiossa alkoi sukupolven vaihdos. Kymmeniä vuosia koulussa työtä tehnyt vanha polvi alkoi vetäytyä eläkkeelle, ja vastuu siirtyi nuorille ja keski-ikäisille. Erityisesti tilanne muuttui kevätlukukauden 2001 lopussa, kun Hanna Yli-Luukko jäi eläkkeelle johdettuaan sitä ennen koulua kahdenkymmenen vuoden ajan oppilaiden ja opettajien parasta tavoitellen. Toukokuun 18. päivänä koko koulu juhli Hannaa. Päivä alkoi jumalanpalveluksella tuomiokirkossa ja jatkui oppilaiden esityksillä ja päivänsankarin muotokuvan paljastamisella Pohjankartanossa. Illalla oli Tulindbergin salissa konsertti, jossa musiikin ammattilaisiksi ehtineet koulun entisen oppilaat esiintyivät.